Utdanningsplan - leger i spesialisering, øre-nese-halsøre-nese-halsavdelingen

Innholdsfortegnelse

1. Hensikt og målsetting 3
2. Tidslinje for spesialiseringsperioden 3
2.1. Beskrivelse av avdelingen 3
2.2. Utdanning 4
2.3. Veiledning og faglig utvikling 5
2.4. Supervisjon 6
2.5. Felles kompetansemål (FKM) 6
2.6. Læringsaktiviteter FKM 6
2.7. Forbedringsarbeid: 7
2.8. Veilederkurs for leger 7
2.9. Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål og egnethet 7
2.10. Internundervisning 7
2.11. Forskningsaktiviteter 8
2.12. Evaluering og revisjon av utdanningsplanen 9
2.13. Annet 9
3. Vedlegg 10
3.1. Individuell utdanningsplan 10
3.2. Veiledning 10
3.3. Formelle krav 10
3.4. Status 10
3.5. Fremdrift for kommende halvår 10
3.6. Annen kompetanse 10

1. Hensikt og målsetting

Utdanningsplanen gjelder for øre-nese-halsavdelingen ved sykehuset Østfold, spesialistutdanning innen øre-nese-halsfaget. Avdelingen er godkjent utdanningsinstitusjon i gruppe 02.
Utdanningsplanen bygger på målbeskrivelsen for øre-nese-halsfaget, ferdighetskravene og regelverket for spesialistutdanningen innen fagområdet.
Målsettingen med spesialistutdanningen ved avdelingen er at utdanningskandidaten skal ha tilegnet seg tilstrekkelige og gode kunnskaper, holdninger og ferdigheter innen øre-nese-halsfaget. Alle underavdelinger av fagområdet skal være berørt og kandidaten skal få tilstrekkelige kunnskap innen de områder som utredes og behandles utenom regionssykehus.

2. Tidslinje for spesialiseringsperioden

Utdanningsplan				
Tid av utdanning	Helseforetak	Sykehus/ DPS	Avdeling/læringssted	Læringsmåte
0-1 år				
1-2 år	OUS	Rikshospitalet	Øre-nese-hals	Jamfør læremålsplan SØ ØNH
2-3 år				
3-4 år	SØHF	Kalnes/Moss	Øre-nese-hals avdeling	Jamfør læremålsplan SØ ØNH
4-5 år				
5-6 år				
6-7 år				

2.1. Beskrivelse av avdelingen

Avdelingen består av poliklinisk seksjon, høresentral, oralkirurgisk seksjon og tverrfaglig søvnenhet sammen med lungemedisin.
Avdelingen disponerer 4 døgnplasser ved døgnområde 8. Operativ virksomhet foregår ved dagkirurgisk enhet ved Moss og sentraloperasjon Kalnes.
Det utføres om lag 26 000 polikliniske konsultasjoner og 1500 operasjoner i 2023.

a) Arbeidsoppgaver, medisinsk teknisk utstyr, bibliotek/litteraturtilgjengelighet, samarbeidende sykehus, spisskompetanse på de ulike sykehusene, forskningsaktivitet.
   - Øre-nese-halsavdelingens arbeidsoppgaver er utredning og behandling av sykdommer og lidelser i hode/hals regionen blant innbyggerne i Østfold fylke og Vestby kommune. Nedslagsfeltet er 310 000 innbyggere.
   - Avdelingen er utstyrt med i hovedsak nytt medisinskteknologisk utstyr etter innflytting 2015.
   - Fagbibliotek og simuleringsrom lett tilgjengelig.
   - Etablert samarbeid med OUS.
   - For tiden ingen pågående forskningsaktivitet.

b) Fysisk utforming av avdelingen og arbeidsplassene. Har spesialister og LIS kontorplasser i samme korridor/lokaler? Hvordan kontorene er utstyrt. Hvordan ev. poliklinikk, laboratorium, bibliotek, samarbeidende seksjoner er plassert i forhold til avdelingen/seksjonen.

- Høresentral – 2 audiorom, 3 målestasjoner, 6 kontorer for høreapparattilpasninger. Høresentralen tilpasser om lag 2000 høreapparat per år og utfører en rekke spesialundersøkelser så som rentone–taletester, impendansaudiometri, objektive hørselstester av det indre øre så som otoakustiske emisjoner og hjernestammeaudiometri.
- Poliklinikk - 7 behandlingsrom for legekonsultasjoner inkludert skiftestue velegnet for mindre kirurgiske inngrep.
- oralkirurgisk seksjon – velegnet rom med tannlegeunit og OPG – panoramarøntgen.
- 4 døgnsenger på døgnområde 8, tun 3. Velegnet akuttrom for mottak av øyeblikkelig hjelp. pasienter utenom poliklinkkens åpningstider, 15.30-08.00.
- Spesialister og LIS har felles arbeidsplasser i åpent kontorlandskap med avdelte båser, stillerom og lett tilgjengelig faglitteratur. Tilstrekkelig antall arbeidsplasser.
- Det er korte avstander i samme bygg til naturlig samarbeidende seksjoner så som sentraloperasjon, avdeling for billeddiagnostikk, avdeling for patologi m.fl.

c) Organisering av avdelingen/seksjonens drift, rotasjonsordninger, tjenesteplaner m.v.
   - Avdelingssjef, seksjonsledere poliklinikk og høresentral, avdelingsrådgiver, medisinsk faglig rådgiver, operasjonsplanleggere.
   - 6 måneders planleggingshorisont – GAT.
   - Arbeidsoppgaver rullerer mellom LIS ifølge arbeidsplan - GAT.

d) Antall spesialister med stillingsprosent.
   - 7 spesialister – 100 % stillinger.

e) Leger med andre spesialiteter som arbeider på avdelingen/seksjonen
   - 0.

f) Fagpersonell med andre profesjoner på avdelingen/seksjonen
   - Oralkirurg, tannlege, audioingeniør, audiopedagog, audiografer, sykepleiere, operasjonssykepleier, akuttsykepleier, tannhelsesekretær, helsesekretær.

g) Beskrivelse av eventuelle vaktordninger for LIS og spesialistene.
   - LIS: 6-delt helgevakt, 4 vakter på hverdager i 6 ukers rullerende arbeidsplan - GAT. Hverdager: 16.00-18.00 aktiv tilstedevakt, 18.00-08.00 passiv hjemmevakt med 20 minutters responstid. Lørdag/søndag/helligdager: 09.00-14.00 aktiv tilstedevakt. 14.00-09.00 passiv hjemmevakt med 20 minutters responstid.
   - Spesialistene har tilsvarende vaktfordeling, men 14-ukers rullerende arbeidsplan.

2.2. Utdanning

a) Beskriv utdanningsutvalgets, eller lignende se Spesialistforskriften § 19 b), medlemmer og funksjonsperiode.
   - 1 overlege, 2 LIS, 2 års-periode, 2 møter per år/4 timer per møte.

b) Organiseringen av utdanningen for leger i spesialisering (introduksjonskurs/fadderordning) i kombinasjon med avdelingens driftsoppgaver, (supervisjon, drøfting av pasientkasus, kontinuitet i pasientbehandlingen, rutinemøter m.v.)
   - Alle nyansatte får tilsendt dokumentet «Velkommen til øre-nese-hals avdelingen», informasjonsskriv om avdelingen, vaktordning, arbeidsoppgaver og forventninger i forkant av oppstart.
   - De 2 første ukene er satt av til opplæring med erfaren LIS/spesialist, man er unntatt for vaktarbeid.
   - Utdanning av spesialistkandidater foregår ved LIS legenes deltakelse i de faglige aktiviteter ved avdelingen, nær kontakt med supervisør.
   - Felles morgenmøte med gjennomgang av innlagte pasienter.

- Previsitt og visitt inneliggende pasienter utføres under supervisjon, LIS har avdelingsarbeid – visittgang/ø.hjelp - 1 uke sammenhengende.
- Overlege alltid tilgjengelig /tilstede ved all klinisk drift, både poliklinikk, avdelingsarbeid og operasjon.
- Ukentlige møter med avdeling for billeddiagnostikk for gjennomgang av kasuistikk.
- Månedlig møter med avdeling for patologi.

c) Organisering av/tid til faglig fordypning: mdt-møter, mmm-møter, kek-møter, etikkmøter, pasientsikkerhetsvisitt, data-/litteraturtilgjengelighet, mulighet til forskningsdeltakelse og forskningsveiledning.
- 1 studiedag hver annen uke, felles internundervisning leger 45 minutter hver mandag, ½ undervisningdag 4 ganger pr. semester, nasjonal nettundervisning, klinisk fellesmøte (for alle leger i SØ) annenhver fredag, 30 minutter, er tilrettelagt i arbeidsplan.
- Mdt-møter, mmm-møter, kek-møter, etikkmøter og pasientsikkerhetsvisitt er ikke aktuelt.
- Det oppfordres til forskningsdeltakelse og da nødvendig forskningsveiledning.

d) Helseforetaket skal ifølge Spesialistforskriften §21 sørge for at det utarbeides en individuell utdanningsplan med et utdanningsløp i samråd med legen og at planen revideres ved behov.
- Hver LIS har individuell utdanningsplan, revideres ved behov

e) Beskriv hvordan de individuelle utdanningsplanene justeres dersom utdanningsbehovene til leger i spesialisering ikke kan oppfylles samtidig/til ønsket tidspunkt.
- Ved manglende progresjon og utvikling gis det tilbakemelding til LIS.
- Ved manglende antall prosedyrer, tilrettelegger avdelingen for at kravet skal oppnås.

f) Helseforetaket skal sørge for etterutdanning, jf. Lov om spesialisthelsetjenester, § 3-10. Opplæring, etterutdanning og videreutdanning
- Det oppfordres til og tilrettelegges fra avdelingens side for deltakelse på kurs, kongresser, seminar, hospitering m.m. Avdelingen tilstreber at LIS har gjennomført alle obligatoriske kurs før gruppe 1 tjeneste.

g) Beskrivelse av koordinering og planlegging av etterutdanning for ferdige spesialister.
- Innleie av supervisører til utdannelse av ørekirurg ved SØ, kurs i inn- og utland, hospitering på relevante sykehus/avdelinger.

h) Deltakelse på eksterne kurs, kongresser m.v.
- Det oppfordres til og tilrettelegges for deltakelse på relevante kurs og kongresser, f.eks. nordisk ØNH-kongress, nordisk ørekirurgimøte, nordisk allergikongress.

2.3. Veiledning og faglig utvikling

a) Beskriv hvordan veiledning og vurdering skal organiseres og gjennomføres ved læringsarenaen (tekst sammenfaller med punkt i søknadskjema):
- Det er vedtatt i Sykehuset Østfold at alle LIS skal ha oppnevnt en veileder
- Veileder og LIS har ansvaret for at det gjennomføres planlagte veiledningssamtaler
- Årlig skal det gjennomføres minimum 10 individuelle veiledningssamtaler som dokumenters i Kompetanseportalen.
- For at veiledning skal skje regelmessig og i henhold til plan, er det avsatt tid i arbeidsplan både for LIS og veileder.

b) Hvem er veiledere, har de veilederkurs og for hvilke leger i spesialisering.

- Overleger er veiledere
- Veilederkurs
- Alle LIS har egen veileder

c) Organisering av veiledningen, hvor ofte, inn i tjenesteplanene for spesialister og LIS.
- Avsatt tid i tjenesteplan – GAT for både LIS og veileder hver 4. uke 45-60 minutter.

d) Gruppeveiledning og individuell veiledning.
- Gruppeveiledning organisert av Fag- og kompetanseavdelingen på sykehuset.
- Individuell veiledning, se punkt c.

e) Når LIS tjenestegjør ved virksomhet man har avtale med (eksternt), hvordan ivaretas veiledningen da?
- Ivaretas ved OUS.

2.4. Supervisjon

a) Beskriv hvordan det vil legges til rette for supervisjon i på de enkelte læringsarenaer (avdelingen/enheten), herunder hvordan spesialister og andre skal benyttes i supervisjon (tekst sammenfaller med punkt i søknadsskjema):
- Det legges til rette for kontinuerlig supervisering.
- Daglig visitt sammen med overlege.
- Operasjon: LIS opererer alltid under supervisjon av overlege.
- Poliklinikkarbeide/ø.hjelp: Det er alltid supervisør tilgjengelig i avdelingen for veiledning.

b) Beskrivelse av organisering/praktisering av supervisjon av LIS, inkludert de som roterer fra andre helseforetak. Finnes det struktur på hvem som er dagens/ukens supervisør?
- Det fremkommer i vaktbok GAT inntil 6 mnd fram i tid, hvilken overlege LIS får supervisjon av ved de forskjellige oppgavene; operasjon, poliklinikk, avdelingsarbeid, høresentral, søvnenhet.

2.5. Felles kompetansemål (FKM)

Beskrivelse av organisering og gjennomføring av oppnåelse av FKM. Gruppeveiledning. Tverrfaglig?

FKM inneholder emnene:

- Etikk
- Forskningsforståelse
- Kommunikasjon
- Kunnskapshåndtering
- Kvalitet- og pasientsikkerhet
- Lovverk
- Pasient- og brukermedvirkning
- Samhandling
- Systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse

FKM skal integreres i hele utdanningsløpet til Leger i spesialisering (LIS) og samordnes i stor grad på foretaksnivå.
SØ har hatt en arbeidsgruppe med representanter fra ulike spesialiteter i sykehuset til å beskrive læringsaktiviteter tilknyttet de enkelte læringsmål i FKM.

2.6. Læringsaktiviteter FKM

Læringsmålene i Felleskompetansemodul oppnås gjennom følgende læringsaktiviteter:

- **1:1-veiledning**

Hver LIS 2/3 skal sammen med veileder gjennomføre og dokumentere i Kompetanseportalen Dossier, minimum 10 veiledningssamtaler i året. Estimert tidsbruk per gang er ca. 45 minutter.

- **Gruppeveiledning/seminar**

SØ har på bakgrunn av gode erfaringer med LIS 1 valgt samme inndeling av fagområdene i felles kompetansemodul for gruppeveiledning/forskningsseminar som for LIS 1. Hver gruppeveiledning blir på tre timer og settes opp fire ganger i året, slik at

LIS 2/3 skal kunne melde seg på når det passer. Hver LIS 2/3 gjennomfører én gruppeveiledning innen temaene «Kvalitet, pasientsikkerhet, lovverk og etikk» og «Medvirkning, opplæring, samhandling, kommunikasjon» i tillegg til forskningsseminaret.

- **Forbedringsarbeid (se under)**

2.7. Forbedringsarbeid:

SØ har besluttet at LIS 2/3 i løpet av sin utdanningstid gjennomfører et forbedringsarbeid etter følgende kriterier:

- Forbedringsarbeidet skal organiseres i drift som et prosjektarbeid som pågår over en viss tid
- Introduksjon til arbeidet (undervisning) kan skje enten via internundervisning/morgenmøter (favner da også overleger) eller via kurs/instruksjonsfilm
- Temaer til prosjekt initieres enten av klinikk, forskningsavdelingen eller LIS
- Godkjenning av prosjektarbeidet til LIS godkjennes enten av veileder eller leder/klinikkledelse

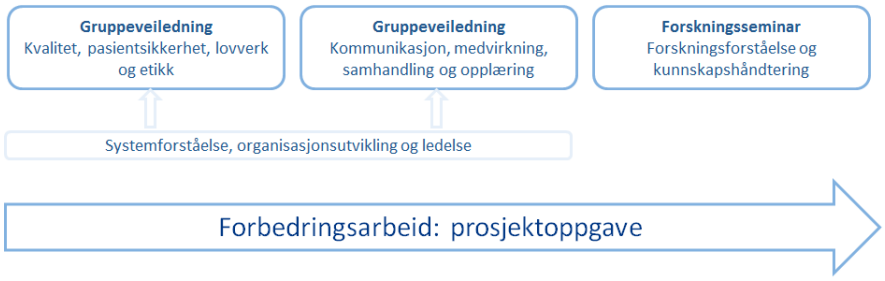

2.8. Veilederkurs for leger

Sykehuset Østfold tilbyr lokale veilederkurs fire ganger i året. Kurset går over én dag og tar for seg temaene supervisjon og veiledning. Veiledningskurset er obligatorisk for alle LIS.

Nasjonale kurs

Det er også krav til å gjennomføre noen nasjonale kurs

- Administrasjon og ledelse (30 timer)
- Sakkyndighetsarbeid

- **Klinisk drift**
  Praktisk trening i ulike temaer i FKM skjer også via klinisk drift.

2.9. Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål og egnethet

a) Beskrivelse av plan for evaluering av LIS' faglige progresjon.
   - LIS vurderes fortløpende av overlegegruppen, gjennom daglig oppfølgning og i veiledningssamtaler.

b) Beskrivelse av plan for vurdering av og tilbakemelding på LIS' egnethet i faget.
   - Evaluering av egnethet – gjøres av overleger i samarbeid med avdelingssjef på bakgrunn av vurderinger gjort i første punkt.

a) Organisering av godkjenning av oppnådde læringsmål i Dossier (hvem, hvordan, fortløpende)
   - I følge veiledninger i/til Kompetanseportalen

2.10. Internundervisning

Hvordan teoretisk undervisning i aktuell spesialitet er organisert innholdsmessig, f.eks.:

- diskusjoner
- demonstrasjoner/simulering
- foredrag
- seminarer - Høstmøte – Legeforeningen, Nordiske kongresser øre, allergi, hode-hals
- fellesundervisning med andre enheter innenfor samme spesialitet
- nettundervisning - Nasjonal nettundervisning: Norsk forening for otorhinolaryngologi, hode- og halskirurgi/Nettundervisningen
- kasuistikker - Tid er avsatt på definerte internundervisningsdager

a) Tidspunkt, varighet og eventuelt sted for gjennomføring av undervisningen.
   - Hver mandag kl. 08.15 – 09.00.
   - Torsdager kl. 09.00 – 12.00, 8 ganger pr. år.
   - Hver torsdag kl 08.15 – 09.00 – nasjonal nettundervisning.
   - All undervisning foregår i avdelingens møterom med prosjektor.

b) Fordeling av ansvar for den teoretiske undervisningen: Faglig innledning. Presenslister.
   - Undervisningsutvalg, bestående av 1 overlege og 2 LIS, fordeler alle legene på hver sine datoer.
   - Legene bestemmer selv emne de vil forelese i, utfra forslagsliste over tema.

c) På hvilken måte settes det av tid til forberedelse og etterarbeid for denne undervisningen.
   - Studietid, 1 dag hver 2. uke -GAT.

d) Langtidsplan for teoriundervisning som sikrer planmessig gjennomgang av sentrale tema i faget over perioder på 2 – 3 år må også utarbeides. Det kan føres én liste pr semester, ev. årshjul.

e) Liste utarbeides for hvert ½-år. Aktuelle temaer er spesifisert.

f) Hvordan tilgjengeliggjøres innholdet i internundervisningen for repetisjon i etterkant?
   - Alle presentasjoner/kompendier lagres i elektroniskmappe tilgjengelig for alle leger.

Plan for internundervisning (kan publiseres på intranett/henges opp i avdelingene):

Plan for internundervisning				
Dato	Tid	Emne	Innleder	
			Navn	stillingsbetegnelse
xx.xx.xx	00.00-00.00			

Langtidsplan for temaer i internundervisning (kan publiseres på intranett/henges opp i avdelingene):

Langtidsplan for internundervisning	
Periode	Emne

2.11. Forskningsaktiviteter

Helseforetaket må ifølge Spesialistforskriften § 19 e) opplyse om hvordan forskning inngår som en del av spesialistutdanningen, eventuelt må det gjøres avtale om rotasjon for LIS med et helseforetak som tilbyr forskningstjeneste i spesialiteten.
Utdanningsvirksomheten må i en utdanningsplan beskrive:

a) antall spesialister med doktorgrad
   - Per tid ingen.

b) hvordan forskning er integrert i avdelingens/seksjonens virksomhet
   - Kandidater får avsatt en dag pr. uke til forskning i arbeidsplan, samt permisjon til relevante kurs/seminar.

c) hvordan det undervises i vitenskapsteori, forskningsmetodikk og etikk
   - Obligatoriske LIS kurs
   - Gruppe 1

d) hvordan det organiseres at LIS i løpet av sin tjeneste deltar i et prosjekt innen forskning, fagutvikling eller kvalitetssikring
   - Tilstrekkelig tid avsettes i arbeidsplan når det er aktuelt.
   - LIS tar del i avdelingens forbedringsarbeide ved aktuelle prblemstillinger.

2.12. Evaluering og revisjon av utdanningsplanen

a) Beskrivelse av tidspunkt og metode for evaluering av utdanningsaktivitetene.
   - Møter i utdanningsutvalget.

b) Hvordan skal resultatet av evalueringen anvendes?
   - Danne grunnlaget for eventuelle endringer eller forbedringer.

c) Årlig revisjon av utdanningsplanen - hvordan og når det skal skje.
   - I utdanningsutvalget, årlig.

2.13. Annet

Beskrivelse av hvordan metodebøker, eller tilsvarende, benyttes. Eventuelt annet.

3. Vedlegg

3.1. Individuell utdanningsplan
3.2. Veiledning
3.3. Formelle krav
3.4. Status
3.5. Fremdrift for kommende halvår
3.6. Annen kompetanse